

Nordland
FYLKESKOMMUNE

REGIONAL PLAN OM SMÅ VANNKRAFTVERK I NORDLAND

Kortversjon med konsekvensvurdering

REGIONAL PLAN OM SMÅ VANNKRAFTVERK I NORDLAND

Regional plan om små vannkraftverk i Nordland ble vedtatt av fylkestinget i februar 2012. Denne kortversjonen inneholder strategier, retningslinjer og prioriteringsnivå slik de er beskrevet i planens kapitell 2. I tillegg er det lagt ved en administrativ vurdering av planens konsekvenser for samfunn og miljø, og en vurdering av planen i forhold til Naturmangfoldloven.

Småkraftplanen uttrykker regional politikk overfor utbygging av små vannkraftverk. Planen vil kunne bidra til å effektivisere saksbehandling av søknader om små vannkraftverk i fylkeskommunen, berørte kommuner, NVE og i andre etater og organisasjoner som uttaler seg til konsesjonssøknader. Planen vil i tillegg kunne styrke mulighetene for en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader og gjøre prosessen mer forutsigbar for utbyggere og samfunnet forøvrig.

Jeg håper at denne kortversjonen vil gjøre Regional plan om små vannkraftverk i Nordland lettere tilgjengelig, og at den blir flittig brukt av ulike aktører med interesse for småkraft.

Plandokumentet i sin helhet, samt utredninger og annen relevant informasjon, er å finne på www.nfk.no/småkraft

Hild-Marit Olsen
fylkesråd for kultur og miljø

STRATEGIER OG RETNINGSLINJER

Regional plan om små vannkraftverk i Nordland er utarbeidet på bakgrunn av tematiske utredninger og nasjonale og regionale føringer, slik dette kommer til uttrykk i blant annet stortingsmeldinger og fylkesplanen. Planen inkluderer retningslinjer for viktige faglige tema, og overordnede strategier som knyttes til prinsipper for god planlegging, regional politikk og generelle konsesjonsvilkår. For å nå målene i de overordnede strategiene er det utarbeidet tematiske retningslinjer som skal ivareta konflikt med viktige miljøverdier og andre arealinteresser.

Følgende prioriteringsnivå ligger til grunn for å vurdere konflikt mellom små vannkraftverk og viktige miljøverdier og andre arealinteresser:

Prioriterte	Prioritert:	Utbygginger som er i tråd med prioriterte mal i overordnede strategier og som ikke er i konflikt med andre arealinteresser eller viktige miljøverdier.
Prioriterte med betingelser	Varsom:	Utbygging kan i de fleste tilfeller tillates, men det skal utvises varsomhet med å redusere områdets miljøverdier. Det er dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
	Restriktiv:	Utbygginger kan få tillatelse dersom avbotende tiltak bidrar til at miljøverdiene ikke reduseres i vesentlig grad, og at det er dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
Prioriterte med strenge betingelser	Svært restriktiv:	Utbygging kan tillates dersom avbotende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagens nivå, og at det er dokumentert at utbyggingen har stor samfunnsnytte.
Ikke prioriterte	Ikke tillates:	Utbyggingen planlegges i et område med viktige miljøverdier og det er betydelig risiko for at utbyggingen vil skape stor konflikt med disse verdiene. Avbotende tiltak kan ikke fjerne eller redusere konflikten. Fore-var-prinsippet tilsier at utbygging ikke skal tillates.

OVERORDNEDE STRATEGIER

1. Det er et regionalpolitisk mål å bygge ut ny vannkraft der hvor konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable. Nordland skal arbeide for økt produksjon av vannkraft tilsvarende 1,3 TWh i ny årlig produksjon innen 2025.
2. Utbygginger som gir stor samfunns- og næringsmessig nytte lokalt og regionalt, og som har en akseptabel arealbrukskonflikt, skal prioriteres.
3. Det skal arbeides for å utbedre nettkapasiteten, og Nordland skal bidra til at utbygging av kraftnettet gjennomføres så raskt som mulig.
4. Det skal legges spesiell vekt på mulighet for utbygging i næringssvake områder der kommunene opplever befolkningsnedgang og det er få andre muligheter for næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser.
5. Vannkraftverk som kan samlokaliseres med akvakulturanlegg eller vannverk som benytter samme vannuttak, bør prioriteres.
6. Utbygginger hvor det er et begrenset behov for etablering av ny og større infrastruktur, hvor kraftverk kan samlokaliseres med andre eksisterende inngrep, og om mulig benytte felles sekundæringgrep som veier, kraftlinjer etc., skal prioriteres.
7. Søknader om bygging av små vannkraftverk må dokumentere virkninger for miljø, naturressurser og samfunn. Konsekvensene av alle inngrep skal beskrives, også virkningene av sekundæringgrep som vei, massedeponi, kraftlinjer, kaianlegg etc.
8. Undersøkelsesplikten etter Kulturminnelovens § 9 må være oppfylt før tiltak gjennomføres.
9. Sekundæringgrep må tilpasses slik at de ikke medfører vesentlige forringelser av naturverdier.
10. Det forventes at kommunene i kommuneplanen viser lokalisering av små vannkraftverk, og angir prioriterte områder for fremtidig utbygging. Det bør foretas en overordnet vurdering av sumvirkninger ved utbygging av flere små vannkraftverk.

-
11. Kommunene skal legge temakart til grunn for sin planlegging. De regionalt utarbeidede kartene skal anvendes som et minimum.
 12. Utbygging av små vannkraftverk skal ikke forringe tilgangen eller kvaliteten på drikkevannskilder.
 13. Ved utbygging av små vannkraftverk skal det alltid stilles krav om tilstrekkelig minstevannsføring og eventuelt andre avbøtende tiltak for å ivareta landskapsopplevelse, naturtyper og arter som er sårbare for endret vannføring.
 14. Ved utbygging av små vannkraftverk, skal ikke miljøtilstanden i vannforekomsten reduseres til lavere enn god økologisk tilstand i henhold til forskrift om rammer for vannforvaltningen. Dette skal oppnås gjennom gode avbøtende tiltak som minstevannsføring, terskelbygging etc.
 15. Dersom en utbygging av små vannkraftverk medfører at vannforekomsten får status som sterkt modifisert, skal det settes vilkår som sikrer at vannforekomsten oppnår godt økologisk potensial etter forskrift om rammer for vannforvaltningen.
 16. Det nyeste og mest oppdaterte kunnskapsgrunnlaget skal til enhver tid legges til grunn for bruk av Regional plan om små vannkraftverk i Nordland.
 17. Etter hvert som kommunene/regionene får kartlagt friluftsområder etter Direktoratet for naturforvaltnings håndbok 25, skal disse datasettene legges til grunn for anvendelsen av de tematiske retningslinjene.
 18. Mini- og mikrokraftverk som ikke er konsesjonspliktige, skal behandles etter plan og bygningsloven med tilhørende bestemmelser om medvirkning. Dersom anlegget i vesentlig grad produserer energi for videresalg sendes saken på høring til regionale plan- og særlovsmyndigheter.
 19. I utbyggingen av små vannkraftverk skal det tas landskapsestetiske hensyn.
 20. Det forventes at søknader om bygging av små vannkraftverk vurderer fremtidige klimaendringers mulige konsekvenser for kraftverk og tilknyttet infrastruktur.

TEMATISKE RETNINGSLINJER

A. Verdensarv

A1. I områder med verdensarvstatus skal en være varsomme med å gi tillatelse til kraftverk som kan virke visuelt skjemmende i landskapet og forringe kvalitetene som ligger til grunn for verdensarvstatusen.

B. Biologisk mangfold

B1. Utbygging av små vannkraftverk skal ikke tillates dersom det er fare for at prioriterte arter eller rødlistede arter i kategoriene sårbar (VU), sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR), blir skadelidende.

B2. Man skal være svært restriktiv med å gi tillatelse til tiltak dersom det er fare for at rødlistede arter i kategorien nær truet (NT) blir skadelidende.

Bekkekløfter

B3. Potensielle bekkekløfter må undersøkes i felt før det gis tillatelse til utbygging. Avhengig av verdiene som registreres gjelder retningslinjene B4, B5 og B6.

B4. Ved registrerte bekkekløfter av stor verdi skal utbygging ikke tillates.

B5. Ved registrerte bekkekløfter av middels verdi skal en være svært restriktiv med å tillate utbygging.

B6. Ved registrerte bekkekløfter av liten verdi skal en være restriktiv med å tillate utbygging.

Fossesprøyt

B7. I vassdrag med fossesprøytsoner med stor verdi skal utbygging ikke tillates.

B8. I vassdrag med fossesprøytsoner med middels verdi skal man være svært restriktiv med å gi tillatelse til utbygging.

B9. I vassdrag med fossesprøytsoner med liten verdi skal man være restriktiv med å gi tillatelse til utbygging.

Deltaområder og flommarkskog

B10. I vassdrag med deltaområder eller flommarkskog (gråor-heggeskog) av stor og middels verdi, skal en være svært restriktiv med å tillate magasinering og regulering av vann, eller andre tiltak som kan redusere erosjons- og sedimentasjonsprosessene i elva.

B11. I vassdrag med deltaområder⁴ eller flommarkskog (gråor-heggeskog) av liten verdi, skal en være restriktiv med å tillate magasinering og regulering av vann, eller andre tiltak som kan redusere erosjons- og sedimentasjonsprosessene i elva.

Utvalgte naturtyper

B12. Utbygging av små vannkraftverk skal ikke tillates dersom det er fare for at utvalgte naturtyper blir skadelidende.

Øvrige aktuelle naturtyper

B13. For øvrige aktuelle naturtyper som er sårbare for endret vannføring og er gitt stor eller middels verdi, skal en være svært restriktiv med å tillate utbygging.

B14. For øvrige aktuelle naturtyper som er sårbare for endret vannføring og er gitt liten verdi, skal en være restriktiv med å gi tillatelse til utbygging.

C. Inngrepsfrie områder (INON)

C1. Det skal ikke tillates utbygging i villmarkspregede områder.

C2. Utbygging av små vannkraftverk som medfører en betydelig reduksjon i villmarkspregede INON-områder skal ikke tillates.

C3. Man skal være svært restriktiv med å gi tillatelse til tiltak som medfører en begrenset reduksjon i villmarkspregede INON-områder.

C4. I kommuner hvor det er lite INON-areal igjen, skal man være restriktive med å tillate utbygging som reduserer arealene. Ved enkeltsaksbehandling skal tap av INON i kommunene sees i sammenheng med totalt INON-areal i den berørte vannregionen.

C5. I områder med Fjord til fjell INON skal man være svært restriktive med å tillate tiltak som vil danne nye barrierer langs fjordlinjen i form av veibygging, rørgater, kaianlegg, kraftlinjer etc., eller som forringer opplevelsen av uberørt natur i sammenhengen mellom fjord og fjell.

D. Fisk og fiske

D1. Når det åpnes for utbygging i vassdrag med anadrome laksefisk, innlandsfisk, og/eller ål skal det gjennomføres nødvendige tiltak som sikrer oppgang av fisk og ivaretar gyte- og oppvekstområder.

D2. Det skal stilles krav om tiltak som hindrer at vandrende fisk går gjennom turbinene og skades. I tillegg skal det gjennomføres tiltak som sikrer oppvandringsmuligheter forbi kraftverket.

D3. I nasjonale laksevassdrag skal det ikke tillates utbygging på lakseførende strekning.

D4. I sideelver i nasjonale laksevassdrag som ikke er lakseførende skal man være restriktiv med å tillate utbygging og det må dokumenteres at gyte og oppvekstforhold ikke påvirkes i vesentlig grad.

D5. I anadrome vassdrag skal man være svært restriktive med å tillate utbygging som endrer naturlig vannføring, vanntemperatur, vannkvalitet eller vandringsforhold på strekninger med laks, sjørret og/eller sjørøye.

D6. Ved utbygging ovenfor vandringshinder skal man være restriktiv med å tillate utbygginger som kan forringe fiskebestander og fiske nedstrøms.

D7. I gyte- og oppvekstområder for innlandsfisk skal man være restriktiv med å tillate utbygginger.

E. Reindrift

E1. Det skal ikke tillates utbygginger som kan gi permanente hindringer for viktige flyttleier.

E2. Innenfor reindriftens kalvingsområder skal man være svært restriktive med å gi tillatelse til kraftverk som kan virke forstyrrende på kalvingsaktivitet. Det skal stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i kalvingsperioder. Dette skal skje i samråd med reindriftsutøvere.

E3. I øvrige områder for reindrift av stor verdi skal man være restriktive med å tillate utbygging av små vannkraftverk.

E4. I øvrige områder for reindrift av middels verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging av små vannkraftverk.

E5. I vann hvor flyttleier passerer over vinterisen, skal man være restriktiv med å gi tillatelse til magasinering og regulering av vannet i en slik grad at det gjør isen utrygg.

E6. Dersom det bygges kraftverk med tilhørende vei i beiteområder, skal det etableres bomvei for å begrense uønsket ferdsel.

E7. Reinbeitedistriktene skal involveres i detaljplanleggingen av kraftanlegg for å gi en best mulig tilpasning.

F. Landskap

F1. For områder i snaufjellet skal man ikke tillate utbygging som kan gi varige og irreversible skader på terrenget og landskapet.

F2. I landskap av stor verdi skal man være varsomme med å tillate utbygginger.

G. Fjordlandskap og fosser

G1. Det skal ikke tillates utbygging i prioriterte fosser.

G2. I fjordlandskap av stor verdi skal en være svært restriktiv med utbygging som reduserer vannføring i fosser som er viktige for landskapsopplevelsen.

G3. I fjordlandskap av stor verdi skal en være restriktiv med å etablere sekundæringrep som gir irreversible spor og sår i landskapet.

G4. I fjordlandskap med middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.

H. Kulturminner og kulturmiljø

H1. Man skal være svært restriktiv med å tillate små vannkraftverk hvor kraftverket eller sekundæringrep er i konflikt med eller kan virke utilbørlig skjemmende på kulturminner eller kulturmiljø av stor verdi.

I. Friluftsliv

I1. I områder med stor verdi for friluftsliv, og hvor opplevelseskvaliteter knyttet til vassdraget/elva er en vesentlig del av verdien, skal man være svært restriktiv med å tillate utbygging.

I2. I øvrige områder med stor verdi for friluftsliv, skal man være restriktive med å tillate utbygging.

I3. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være varsomme med å tillate utbygging og sekundærinngrep som reduserer verdien for friluftslivet.

J. Reiseliv

J1. Man skal være restriktive med å tillate utbygginger innenfor reiselivsområder av stor verdi.

VURDERING AV PLANENS KONSEKVENSER FOR SAMFUNN OG MILJØ

I henhold til Forskrift om konsekvensutredninger § 2a skal regionale planer med retningslinjer eller rammer for fremtidig utbygging alltid behandles etter forskriften.

I Olje- og Energidepartementets Retningslinjer for små vannkraftverk heter det at: **Fylkesdelplaner for små kraftverk vil også kunne omfattes av forskrift for konsekvensutredninger dersom planene inneholder konkrete retningslinjer for utbygging, for eksempel hvis planene peker ut områder for utbygging og områder som bør skjermes mot utbygging. For planer som skal konsekvensutredes er det spesifikke krav til prosess og planbehandling. Det legges til grunn at fylkesdelplaner utarbeidet etter retningslinjene i dette dokumentet ikke omfattes av KU-forskriften fordi planen kun angir verdifulle områder og påpeker hvilke hensyn som må ivaretas ved behandling av prosjekter i disse områdene. Retningslinjene innebærer verken stoppdefinisjoner eller startsignal, eller vurdering av konkrete prosjekter, selv om de gir føringer om konfliktpotensialet også for prosjekter utenom regionale planer.**

Med bakgrunn i dette har det i arbeidet med Regional plan om små vannkraftverk i Nordland arealmessige vurderinger hele tiden vært forutsatt at planen ikke omhandler enkeltkraftverk eller gir retningslinjer for konkrete utbyggingsprosjekt med arealmessig avgrensing.

Derfor har det blitt vurdert at planen ikke er KU-pliktig. Planforslaget ble også sendt på en forhåndshøring og i høringsbrevet ble høringspartene gjort oppmerksom på det følgende:

Planforslagets tittel presiserer at planforslaget er en arealmessig avveiling. Dette understreker at planforslaget ikke tar mål av seg å vurdere eventuelle positive samfunnskonskvenser av enkeltprosjekter eller de samlede virkninger for samfunnet ved realisering av potensialet i fylket.

Selv om planen i utgangspunktet er vurdert til ikke å være KU-pliktig, er det gjennomført noen overordnede vurderinger av hvilke konsekvenser planens strategier og retningslinjer vil ha for samfunn og miljø. Disse vurderingene er oppsummert under:

1. Innhold, formål, begrunnelse og vurdering av 0-alternativet

Målet med å utarbeide planen har hovedsakelig vært å få på plass generelle retningslinjer for vurdering av konfliktnivået ved små vannkraftverk i Nordland. I tillegg var målet å identifisere viktige miljøinteresser og omtale hvordan disse interessene skal ivaretas ved enkeltsaksbehandling. Planen som nå er vedtatt uttrykker regional politikk på området. Den er viktig for saksbehandling av konsesjonssøknader på høring i fylkeskommunen, men den er også svært viktig fordi den gir signaler til bransje, kommuner og nasjonale myndigheter for hva som er gjeldende regional politikk i forhold til utbygging av små vannkraftverk.

Småkraftplanen slik den nå foreligger, vil kunne bidra til å effektivisere saksbehandling av søknader om små vannkraftverk i fylkeskommunen, berørte kommuner, NVE og i andre etater og organisasjoner som uttaler seg til konsesjonssøknader. Planen vil i tillegg kunne styrke mulighetene for en helhetlig vurdering av konsesjonssøknader og gjøre prosessen mer forutsigbar for utbyggere og samfunnet forøvrig. Planen vil inngå som en del av grunnlaget for NVEs behandling av konsesjonssøknader i fylket, og vil peke på utfordringer som de bør være spesielt oppmerksomme på i sin konsesjonsbehandling og i utarbeidelse av eventuelle avbøtende tiltak.

(Planens innhold og formål samt begrunnelse for planen, er nærmere omtalt i plandokumentets kapittel 1 s. 4 - 8 - for hele plandokumentet, se www.nfk.no/småkraft)

1.1 Null-alternativet

0-alternativet til planen (ingen regional plan for små vannkraftverk) ville gitt en mindre forutsigbar behandling av konsesjonssøknader på høring. Den regionale planen har også bidratt med økt kunnskap om viktige verdier som etablering av vannkraftverk kan komme i konflikt med.

Proessen med å lage en regional plan etter plan- og bygningsloven med tilhørende høringsrunder og annen medvirkning, har i tillegg medført økt meningsutveksling omkring temaet småkraftutbygging. Denne debatten og muligheten for ulike aktører til å bidra til den regionale planen, har trolig også skapt økt forståelse for ulike standpunkt og tilnærminger til temaet.

Med en regional plan er det enklere å få til likebehandling av vannkraftprosjekter. Planen gir også tydeligere signaler (overfor bransje, kommuner og nasjonale myndigheter) for hva som er gjeldende regional politikk på området.

2. Forholdet til lover, andre planer og rikspolitiske retningslinjer

Regional plan om små vannkraftverk i Nordland er utarbeidet i henhold til Plan- og bygningsloven, og med bakgrunn i Olje- og energidepartementets Retningslinjer for små vannkraftverk.

Planen er ikke i strid med naturmangfoldloven § 7 (se tabell 2 for vurdering etter Naturmangfoldloven § 8-12).

Småkraftplanen er i tråd med nasjonale forventninger, og ikke i strid med rikspolitiske retningslinjer eller bestemmelser.

Det skal utarbeides regionale planer for vannforvaltning. I den forbindelse har småkraftplanen innarbeidet to strategier (nr. 14 og 15) som er i samsvar med vannforskriften. Småkraftplanen er også inndelt geografisk i 10 delområder som sammenfaller med vannområdenens grenser.

Planen er i tråd med Regional plan klimautfordringene i Nordland, og er for øvrig ikke i strid med andre regionale planer eller fylkesdelplaner vedtatt av fylkestinget.

I småkraftplanens strategi nr. 10 er det uttrykt at det forventes at kommunene i kommuneplanen viser lokalisering av små vannkraftverk, og angir prioriterte områder for fremtidig utbygging. Dette er i tråd med eksisterende Fylkesplan for Nordland.

3. Konsekvensvurdering for samfunn og miljø

I tabell 1 er planens konsekvenser for ulike tema vurdert. Grønn fargekode betyr at planen har ingen, ubetydelige eller positive konsekvenser for temaet, gul betyr små, middels eller usikre negative konsekvenser og rød betyr svært negative konsekvenser. Planens konsekvenser er vurdert i forhold til konsekvenser av 0-alternativet.

Tabell 1 Vurdering av planens konsekvenser for ulike tema, jf. vedlegg 3 i forskrift om konsekvensutredninger. **Grønn** = ingen, ubetydelige eller positive konsekvenser. **Gul** = små, middels eller usikre negative konsekvenser. **Rød** = svært negative konsekvenser

Tema	Vurdering	Konsekvenser
Forurensing og klimagassutslipp	Planen vil ikke føre til økt forurensing eller økte utslipp av klimagasser. Planen vil imidlertid gi en mer oversiktlig og effektiv konsesjonsbehandling, noe som kan føre til raskere utbygging av klimanøytral energi.	Planen kan bidra til raskere utbygging av klimanøytral energi.
Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger	Planens strategi nr. 6 sier at prosjekter med begrenset behov for infrastruktur skal prioriteres. Strategi nr. 19 sier at det skal tas landskapestetiske hensyn ved utbygging, og strategi nr. 9 slår fast at sekundærinngrep må tilpasses slik at de ikke medfører vesentlige forringelser av naturverdier. Dette kan føre til utbyggingsløsninger som er noe mer energikrevende i anleggsperioden.	Planen kan i enkeltsaker føre til noe mindre transportbehov. Planen kan i enkeltsaker føre til noe høyere energiforbruk i anleggsperioden.
Kulturminner og kulturmiljø	Strategi nr. 8 slår fast at undersøkelsesplikten etter Kulturminnelovens § 9 må være oppfylt for tiltak gjennomføres. I tillegg er det en egen tematisk retningslinje (H) for kulturminner og kulturmiljø.	Planen ivaretar viktige kulturminner og kulturmiljø.
Naturens mangfold	Et eget sett med tematiske retningslinjer (B) ivaretar viktige arter og naturtyper. Under tematisk retningslinjer (D) blir anadrome laksefisk beskyttet.	Planen bidrar til å opprettholde naturmangfoldet.
Landskap	Strategi nr. 19 sier at ved utbygging av små vannkraftverk skal det tas landskapestetiske hensyn. Det er også egne tematiske retningslinjer for landskap (F) og fjordlandskap (G). I tillegg er det egne retningslinjer (C) for Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON) som ivaretar viktige uberørte landskap.	Planen bidrar til å ta vare på viktige landskap.
Sikring av jordressurser (jordvern)	Temaet ansees ikke å være aktuelt da små vannkraftverk normalt ikke lokaliseres på dyrka mark.	Ingen konsekvenser.
Samisk natur- og kulturgrunnlag	Tematiske retningslinjer for reindrift (E) og retningslinje for kulturminner og kulturmiljø (H) ivaretar samisk natur- og kulturgrunnlag.	Det samiske natur- og kulturgrunnlag er ivare tatt i planen.

Helse og helsens fordeling i befolkningen	Planen vil ikke få konsekvenser for befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen.	Ingen konsekvenser.
Tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelveinett	Planen vil ikke få konsekvenser for tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelveinett.	Ingen konsekvenser.
Kriminalitetsforebygging	Planen vil ikke få konsekvenser for kriminalitetsforebygging.	Ingen konsekvenser.
Beredskap og ulykkesrisiko	I strategi nr. 3 står det at det skal arbeides for å utbedre nettkapasiteten, og at det skal bidra til at utbygging av kraftnett gjennomføres så raskt som mulig. Dette vil bidra til forbedret forsyningssikkerhet. I forhold til ulykkesrisiko står det i strategi nr. 20 at det forventes at søknader om bygging av små vannkraftverk vurderer fremtidige klimaendringers mulige konsekvenser for kraftverk og tilknyttet infrastruktur.	Planen vil bidra til økt beredskap og mindre ulykkesrisiko.
Risiko ved havstigning	Strategi nr. 20 slår fast at det forventes at søknader om bygging av små vannkraftverk vurderer fremtidige klimaendringers mulige konsekvenser for kraftverk og tilknyttet infrastruktur.	Planen bidrar til økt fokus på risiko ved havstigning.
Barn og unges oppvekstvilkår	Planen vil ikke få konsekvenser for barn og unges oppvekstvilkår.	Ingen konsekvenser.
Arkitektonisk og estetisk utforming	I strategi nr. 19 heter det at ved utbygging av små vannkraftverk skal det tas landskapsestetiske hensyn.	Planen bidrar til økt fokus på arkitektonisk og estetisk utforming.
Påvirkning av konkurranseforholdene	Planen påvirker ikke konkurranseforholdene.	Ingen konsekvenser.
Næringsutvikling, verdiskaping, og sysselsetting	Planen kan bidra til at vannkraftprosjekt med lav konfliktgrad prioriteres fremfor konfliktfylte prosjekt, og at søknader og svært konfliktfylte prosjekter reduseres slik at disse ikke opptar plass i køen av konsesjonssøknader. Dette vil i så fall kunne effektivisere prosessen med utbygging av kraftverk, redusere offentlige utgifter og øke lønnsomheten til kraftverk som bygges ut.	Planen kan effektivisere konsesjonsbehandling av vannkraftsøknader, og dermed redusere offentlige utgifter og øke lønnsomheten til kraftverk som bygges ut.

4.Sumvirkninger

For vurdering av sumvirkninger, se tabell 2 om § 10 økosystemtilpasning og samlet belastning.

5.Alternative løsninger

I Regional plan for vindkraft i Nordland, ble omsøkte og innmeldte vindkraftprosjekt konkret vurdert. Dette ble også vurdert i forbindelse med vannkraftplanen. En slik løsning med vurdering av konkrete prosjekt ville imidlertid blitt altfor omfattende for små vannkraftverk siden det gjelder et betydelig større antall prosjekt.

Det ble også vurdert å utrede hvert vannområde for seg og lage ulike sett med retningslinjer tilpasset hvert vannområde. Blant annet var det tanken å ta utgangspunkt i hvert vannområdes nettkapasitet og lage retningslinjer ut i fra dette. Denne fremgangsmåten ble imidlertid vanskelig å gjennomføre rent teknisk, og det ville kreve hyppige revideringer av planen etter hvert som nettkapasiteten bygges ut i ulike vannregioner.

6.Forslag til overvåking av faktiske virkninger av planen

Det bør gjennomføres en undersøkelse blant berørte parter (konsulentfirma, bransje, NVE, kommuner etc.) etter at planen har fått virke en viss tid, for å finne ut hvordan planen fungerer og hvilke effekter planen har hatt. Blir det for eksempel færre søknader om prosjekter med svært høyt konfliktnivå? Hvordan påvirker planen saksbehandlingstiden hos ulike høringsinstanser og hos NVE? Hvordan påvirker planen bransjens arbeid med å utarbeide konsesjonssøknader?

Det er naturlig å innhente slik kunnskap i forbindelse med rullering av handlingsprogrammet som skal gjøres årlig. Hvis det fra sentrale aktører gis tilbakemelding på hva som fungerer og ikke fungerer med planen, vil dette være et godt grunnlag for rullering av handlingsprogrammet. Dette gjelder også ved eventuell revisjon av planen som skal vurderes gjennom regional planstrategi hvert fjerde år.

VURDERING ETTER NATURMANGFOLDLOVEN § 8-12

Tabell 2 Vurdering etter Naturmangfoldloven § 8-12

Naturmangfoldlovens § 8 - 12	Vurdering
§ 8 kunnskapsgrunnlaget	Planen bygger på diverse utredninger og kjent kunnskap. For noen tema er kunnskapsgrunnlaget imidlertid mangelfullt. Spesielt gjelder dette for temaene friluftsliv og landskap. Derfor er man nå i gang både med friluftslivs- og landskapskartlegging i Nordland. Disse kartleggingene vil heve kunnskapsgrunnlaget for disse temaene betraktelig. Planens strategi nr. 16 fastslår: <i>Det nyeste og mest oppdaterte kunnskapsgrunnlaget skal til enhver tid legges til grunn for bruk av Regional plan om små vannkraftverk i Nordland.</i>
§ 9 fore-var-prinsippet	Planen har gjennom en rekke strategier og retningslinjer som mål å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet. Blant annet bidrar retningslinjer for rødlistede og prioriterte arter, utvalgte naturtyper og andre aktuelle naturtyper (tematiske retningslinjer B) til å ta vare på naturmangfoldet. Den første offisielle nasjonale rødlista for naturtyper i Norge ble lansert av Artsdatabanken i mai 2011. Det var imidlertid en del uklarheter til hvordan man fra forvaltningen skulle forholde seg til denne listen. Det ble derfor ikke laget nye retningslinjer for rødlistede naturtyper da planarbeidet var i en innspurtsfase. Tekst om den nye rødlisten for naturtyper ble imidlertid tatt inn i plandokumentet (s 45), og det ble påpekt at retningslinjer for dette temaet kan bli vurdert ved den årlige rulleringen av handlingsprogrammet.
§ 10 økosystemtilpasning og samlet belastning	I forbindelse med utarbeidelse av <i>Regional plan om små vannkraftverk i Nordland</i> ble det gjennomført et forprosjekt som så på sumvirkninger ved utbygging av små vannkraftverk. Den viktigste konklusjonen med dette arbeidet er at sekundæringgrep er vel så viktige for sumvirkninger som selve kraftverket. Planen har med strategi nr. 6 valgt å prioritere utbyggingsprosjekt hvor det er begrenset behov for ny infrastruktur og hvor det er mulig å samlokalisere med andre eksisterende inngrep. Dette vil medføre reduserte inngrep for Nordland i sin helhet, og planen kan sies å bidra til reduserte sumvirkninger regionalt. Samlokalisering kan imidlertid i noen sammenhenger føre til økte inngrep lokalt og dermed større sumvirkning på lokalt nivå.
§ 11 kostnadene bæres av tiltakshaver	Dette følges opp av konsesjonsmyndighet (NVE) gjennom konsesjonsvilkår og detaljplaner overfor tiltakshaver.
§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder	Dette følges opp av konsesjonsmyndighet (NVE) gjennom konsesjonsvilkår og detaljplaner overfor tiltakshaver.

WWW.NFK.NO/SMÅKRAFT